

"L'ESPLAI" I PROGRESSA EN LA INCORPORACIÓ D'EIXOS TRANSVERSALS EN ELS SEUS PROJECTES D'E-INCLUSIÓ

Accessibilitat TIC i perspectiva de gènere als telecentres

Un miler d'alumnes ha participat en aquests programes

ELVIRA ALIAGA

El desenvolupament, al llarg de 2008, de dos projectes específics sobre gènere i accessibilitat ha permès a "L'Esplai" aprofundir i sistematitzar el treball que des de les diferents xarxes de telecentres, como Red Conecta, es realitza amb dones, gent gran i persones amb discapacitat sobre Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC). Aquests projectes s'han dut a terme des de la Fundació Esplai, d'àmbit estatal, en col·laboració amb Fundació Surt, Abierto hasta el Amanecer, Cocemfe i la UNED, i amb el suport del Ministeri d'Indústria, Turisme i Comerç, en el marc del Pla Avanza.

Al nostre país, l'accés de les dones a la societat de la informació està deu punts per sota de l'accés de la població masculina. Per tant, la bretxa digital és, a més d'una bretxa social, una bretxa de gènere. Nogensmenys, la situació en el futur pot revertir-se ja que les dones lluiten per superar aquestes desigualtats. Una prova és que són elles qui van, de manera majoritària, als telecentres a formar-se en TIC.

El programa "Accés a les TIC per a mestresses de casa i dones immigrants: Igualtat d'accés, igualtat de drets" ha consistit, d'una banda, en sensibilitzar i formar un grup de persones dinamitzadores perquè introdueixin la perspectiva de gènere en les activitats que realitzen als seus telecentres. I, d'altra banda, en l'elaboració d'un conjunt de recursos per a la formació de dones en TIC, como són: una guia

Sesió formativa en el Club de Bellvitge, L'Hospitalet de Llobregat

metodològica per a dinamitzadors/es, el blog <http://nosotrastambien.esplai.org> i la guia "Usar el ordenador i manejar internet. Nosotras también, ¡claro que sí!".

Al programa han participat 28 telecentres, d'altres tantes organitzacions, i s'ha desenvolupat a 11 comunitats autònomes. Els 164 cursos impartits han tingut un total de 2.509 alumnes. Quant a la formació de dinamitzadors/es, s'han realitzat dos convocatoris de formació *online* amb 86 alumnes participants.

Per a "L'Esplai", aquest projecte ha suposat un gran impuls en el treball amb les dones, a més d'un enorme

enriquiment al col·laborar amb Surt i Abierto hasta el Amanecer, entitats amb una àmplia trajectòria en aquests temes. Per a l'Associació Proyecto San Fermín, de Madrid, aquest projecte "ha permès la creació d'un grup de dones estable que es formen en TIC i que utilitzen eines del Web 2.0 com una nova via de sensibilitzar, reivindicar, compartir, transmetre i participar".

TIC accessibles

Durant el mateix període 2007-2008, Fundació Esplai, COCEMFE i la UNED han desenvolupat el programa "Accessibilitat per a tots/es en alfabetització digital", amb l'objectiu de promoure l'accés

al món de les TIC de la gent gran i les persones que tenen alguna discapacitat. L'objectiu ha estat potenciar la seva autonomia per a que puguin participar en la societat amb les mateixes oportunitats que la resta. S'han realitzat les següents accions:

- ▶ La prova pilot dels cursos bàsics sobre TIC dirigits a aquests col·lectius i desenvolupats per la UNED segons els estàndards de disseny per a tothom. S'han impartit en una plataforma de formació *online* accessible.
- ▶ Adaptació de la pàgina www.redconecta.net, de tots els seus serveis i del paquet metodològic "Ordenador práctico" al nivell de accessibilitat AA.

- ▶ Desenvolupament i validació del curso *online* "Discapacitat i TIC": dirigit a dinamitzadors/es de telecentres.
- ▶ Divulgació dels recursos creats entre els telecentres i formació sobre el seu ús.

El programa s'ha implementat a 108 telecentres de Red Conecta i dels Serveis d'Integració Laboral de COCEMFE, ubicats en 15 comunitats autònomes. En els cursos bàsics de la UNED han participat 137 alumnes amb un grau de satisfacció molt alt. Quant a la formació de dinamitzadors/es, 72 han realitzat el curs "Discapacitat i TIC".

Per a Cristina Espinosa, dinamitzadora del Punt Òmnia del Club de Bellvitge a L'Hospitalet de Llobregat, "projectes como aquest fan possible que com a professionals puguem incidir i reivindicar mesures i actuacions per l'e-inclusió de persones amb discapacitat".

Model de telecentre accessible

El present de la Red Conecta inclou com a eixos transversals el treball en perspectiva de gènere i accessibilitat de les TIC. Els projectes realitzats en el marc dels Plans Avanza han acabat però tots els recursos i formacions estan per explotar. Podem explicar que, després de les necessitats detectades, s'acaben de distribuir en 9 telecentres ratolins, teclats i monitors adaptats i que ja està en marxa la definició d'un "model de telecentre accessible". ■

Valoració de les organitzacions participants

Eva Ortúñez
Abierto hasta el Amanecer

Ma Àngels Pujol
SURT

Gonzalo Arjona
COCEMFE

Emmanuelle Gutiérrez
UNED

Una finestra oberta al món

Aquesta és l'expressió més utilitzada per les dones per valorar allò que els suposa l'aprenentatge i l'ús d'Internet. Les seves primeres reaccions estan plenes de valoracions negatives envers les seves capacitats: "Això no és per a mi", "a casa no em deixen tocar l'ordinador"... Però al cap d'unes poques sessions d'aprenentatge digital són capaces de manejar les TIC i descobrir-ne la utilitat.

Facilitar l'accés i educar en l'ús de les TIC és una tasca molt important amb el col·lectiu de dones i els mitjans desenvolupats pel programa han facilitat enormement aquesta tasca.

Protagonistes de la societat de la informació

Les noves tecnologies tenen un paper clau en el procés de canvi que experimenta la societat actual, i les dones n'han de formar part. I ser-ne protagonistes. El programa ha permès incidir amb l'elaboració de materials adaptats, tant a les necessitats d'aprenentatge de les dones, com a les seves especificitats.

També esperem haver facilitat la incorporació de la perspectiva de gènere als telecentres amb les accions formatives per a les persones que treballen dia a dia amb les dones i les eines de suport desenvolupades.

Superar barreres al món de les TIC

L'experiència d'aquest programa ha estat molt positiva. Destaquem, per una banda, l'alta participació dels dinamitzadors/es dels telecentres, la seva implicació fa que les persones amb discapacitat prenguin consciència de que estan immerses en la societat de la informació i que poden superar les barreres que es troben.

Les persones amb discapacitat també han donat molta bona acollida al projecte i ens han fet veure la necessitat d'implementar un bon sistema de formació *online* que els hi faciliti l'accés des de les seves cases o telecentres.

Solucions tecnològiques accessibles

Aquest projecte suposa per als telecentres una base sòlida per comptar amb un repositori de cursos accessibles i també amb la possibilitat de crear nous acords amb els estàndards d'*e-learning* i amb les Directrius d'Accessibilitat per al Contingut Web, així els usuaris podran rebre continguts adequats a les seves preferències i necessitats. Els cursos han estat validats amb usuaris reals i els resultats han quedat reflectits en un informe d'avaluació.

El Grup de Investigació aDeNu de la UNED, a més, (<https://adenu.ia.uned.es/>) s'integrarà a la plataforma, a disposició dels telecentres.